

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/27/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3717204969
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3717204969.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú L. J. B., nar. XX.X.XXXX, bytom u starého otca I. N. L., nar. XX.X.XXXX, bytom U. - R. XXX, právne zastúpeného Mgr. Marcelom Pélim, advokátom, advokátska kancelária so sídlom Centrum 5/9, Považská Bystrica, maloletá zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, dieťa rodičov A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXXX/X, S. a T. B., nar. XX.X.XXXX, bytom S. nad Q. XXX, v konaní o návrhu starého otca na zrušenie styku maloletej so starou matkou S. L., nar. XX.X.XXXX, bytom T. W. XX/XX, S., právne zastúpenou JUDr. Stanislavou Ďurišovou, advokátkou, advokátska kancelária so sídlom Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica, o návrhu starej matky maloletej na úpravu styku starej matky maloletej s maloletou, o návrhu otca maloletej na úpravu styku otca s maloletou, o návrhu starej matky maloletej na zverenie do jej osobnej starostlivosti, o odvolaní starej matky Želmíry Malinovej proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 4. apríla 2018, č. k. 9P/41/2017-49, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, výroku I., ktorým zrušil styk starej matky S. L. s maloletou L. J. B., **z r u š u j e a v e c v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 3P/3/2016 zo dňa 08.03.2016, právoplatný 22.04.2016 tak, že súd styk starej matky S. L., nar. XX.XX.XXXX, s maloletou L. J. B., nar. XX.X.XXXX, zrušil. Výrokom II. konanie v časti o návrhu starej matky maloletej, L. B., nar. XX.XX.XXXX, o úpravu styku s maloletou L. J. B., nar. XX.XX.XXXX zastavil. Výrokom III. konanie v časti o návrhu otca maloletej T. B., nar. XX.XX.XXXX, o úpravu styku maloletej L. J. B., nar. XX.XX.XXXX zastavil. Výrokom IV. konanie v časti o návrhu starej matky maloletej S. L., nar. XX.XX.XXXX o zverenie maloletej L. J. B., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti zastavil.

2. V odôvodnení uviedol, že starý otec maloletej sa svojim návrhom zo dňa 25.4.2017 domáhal zrušenia styku starej matky maloletej S. L., nar. XX.X.XXXX s maloletou. Na základe rozsudku Okresného súdu v Považskej Bystrici č.k. 3P/3/2016-24 zo dňa 8.3.2016, právoplatného a vykonateľného dňa 22.4.2016 je stará matka S. L. oprávnená stretávať sa s maloletou každý párný týždeň v roku v piatok od 14-tej hodiny, kedy si stará matka dieťa prevezme od starého otca pred bytom matky v S., ul. U. XXXX/X do 16-tej hodiny, kedy stará matka dieťa pred bytom matky v Žiline, ul. U. XXXX/X starému otcovi odovzdá, pričom styk bude prebiehať za stálej prítomnosti starého otca maloletej a matky maloletej. Na základe uvedeného rozsudku sa stará matka s maloletou pravidelne stretávala, avšak od augusta XXXX stará matka začala porušovať súdom ustanovený styk, za maloletou chodila neohlásená mimo súdom určenej doby, svojim správaním vyvolávala konfliktné situácie v rodine, často riešené privolanou policajnou hliadkou. Stará matka maloletej S. L. sa lieči na psychiatrii, liečebný režim však porušuje tým, že konzumuje alkoholické nápoje, pričom aj na styk s maloletou chodí pod vplyvom alkoholu, maloletej sa

nevenuje, správa sa neracionálne a provokuje. Maloletá toto jej správanie vníma negatívne, má strach, plače, uvedený priebeh styku nie je v záujme maloletej. Stará matka maloletej navádza na konzumáciu alkoholických nápojov aj matku maloletej. Starý otec zabezpečoval styk maloletej so starou matkou v zmysle uvedeného rozhodnutia súdu, avšak vozit' maloletú na tieto stretnutia už nemôže, nakoľko mu bolo ukradnuté auto. Starý otec má v prítomnosti starej matky obavu, že ona opäť vyvolá incident, ktorý bude mať nepriaznivý vplyv najmä na dieťa.

3. Stará matka maloletej S. L. sa návrhom podaným na Okresný súd Považská Bystrica domáhala, aby súd zveril maloletú do starostlivosti starej matky a jej priateľa U. B.. Uvedené konanie bolo začaté dňa 3.5.2017 a bolo vedené pod sp. zn. 9P/45/2017.

4. Stará matka maloletej L. B., nar.XX.XX.XXXX a otec maloletej sa návrhom podaným na Okresný súd Považská Bystrica domáhali, aby súd upravil styk otca a starej matky s maloletou. Uvedené konanie bolo začaté dňa 18.5.2017 a bolo vedené pod sp. zn. 9P/54/2017.

5. Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp.zn. 9P/41/2017 - 39 zo dňa 14.2.2018 súd spojil na spoločné konanie konania vedené pod sp. zn. 9P/41/2017, konanie vedené pod sp. zn. 9P/45/2017 a konanie vedené pod sp. zn. 9P/54/2017, pričom ďalšie konanie sa bude viesť pod sp. zn. 9P/41/2017. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23.2.2018.

6. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina vo svojej správe zo dňa 26.6.2017 uviedol, že dňa 22.6.2017 boli prešetrované pomery v rodine starej matky maloletej, išlo o neohlásené šetrenie, prítomní boli stará matka maloletej a jej priateľ U. B., ktorí obývajú dvojizbový nájomný byt na adrese J. W. XX/XX na W.. V domácnosti je hygiena na slabšej úrovni, stará matka s priateľom hospodária spoločne, pričom náklady na bývanie majú vo výške 210 eur mesačne. Stará matka je na invalidnom dôchodku a poberá mesačne dávku 300 eur. V čase šetrenia stará matka a jej priateľ javili známky požitia alkoholu, v byte bola pri koši prázdna fľaša od vína a pod stolom veľké pivo v plastovej fľaši. Susedia opakovane videli starú matku maloletej a jej priateľa pod vplyvom alkoholu, nedávno jej pomáhali vstať zo zeme, keď bola opitá, ďalej uviedli, že k menovanej býva často privolaná policajná hliadka. Kolízny opatrovník vzhľadom na uvedené skonštatoval, že aktuálna situácia v rodine starej matky nie je vhodná na to, aby tam maloletá trávila voľný čas.

7. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica vo svojej správe zo dňa 17.7.2017 uviedol, že uvedenú rodinu evidujú od roku 2014 v súvislosti s realizáciou náhradnej rodinnej starostlivosti zo strany starého otca maloletej, neskôr bola rodina zaradená do programu sociálnej práce s odborníkmi na náhradnú osobnú starostlivosť. V rodinnom dome spoločne žije prastará matka, starý otec, maloletá a matka maloletej. Po vstupnej konzultácii bolo rodine poskytnuté sociálne poradenstvo, boli vykonané stretnutia za účelom mapovania rodinných medzigeneračných vzťahov a vypracovania plánu rozvoja schopností maloletej. Bolo vykonaných niekoľko stretnutí s matkou maloletej za účelom dlhodobého plánu rozvoja a stanovenia cieľov, matka sa podrobila liečbe v Odbornom liečebnom ústave psychiatrickom Predná Hora, ambulantne pokračuje v liečbe u MUDr. Šúpolovej v CPLDZ v Žiline. Maloletá v súčasnosti navštevuje materskú školu v Plevníku- Drienovom, napreduje, rozvíja sa u nej expresívna zložka reči, pýta sa na toaletu. Kolízny opatrovník vysoko hodnotil vzťah maloletej a starého otca, ako aj jeho snahu zabezpečovať starostlivosť o maloletú podľa svojich schopností. Ako najväčšia potreba rodiny sa javí vytvorenie stabilného rodinného prostredia, v ktorom budú napĺňané potreby maloletej. Starý otec má vhodné bytové aj sociálne podmienky potrebné na zabezpečovanie starostlivosti o maloletú, dokáže sa o ňu postarať a s kolíznym opatrovníkom spolupracuje. Na základe uvedeného kolízny opatrovník odporučil náhradnú starostlivosť ponechať aj naďalej v platnosti.

8. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica vo svojej správe zo dňa 22.3.2017 uviedol, že maloletá navštevuje pravidelne v doprovode matky alebo starého otca materskú školu v U. správa sa primerane veku, je veselá, rada sa zapája do aktivít v kolektíve, osobná hygiena je na dobrej úrovni, do materskej školy chodí čisto oblečená a upravená. Na dieťaťi nie sú známky fyzických trestov násilia ani neprimeraného správania. Starostlivosť starého otca o maloletú je hodnotená materskou školou aj detskou lekárkou na dobrej úrovni. Starý otec v mieste bydliska požíva dobrú povest', správanie a vystupovanie na verejnosti má slušné, nie sú na neho sťažnosti, bol riešený v priestupkovom konaní za spáchanie priestupku proti občianskemu spoluzitiu s bývalou manželkou, za čo mu bol uložená pokuta desať eur. Starý otec zvláda starostlivosť o maloletú, pomáha mu aj jej matka, ktorá býva s nimi v

spoločnej domácnosti, v čase návštev kolízneho opatrovníka bola maloletá vždy pekne a čisto oblečená, spokojná a usmiata, starý otec má pre dieťa dostatok potravín aj oblečenia. Kolízny opatrovník konštatoval, že o maloletú je riadne postarané, má vytvorené podmienky na zdravý psychický, fyzický aj sociálny vývin, v domácnosti starého otca má dostatok priestoru na hru a trávenie voľného času. Na starého otca a ostatných rodinných príslušníkov má vytvorenú citovú väzbu. Náhradná osobná starostlivosť si plní svoj účel a kolízny opatrovník ju odporúča ponechať.

9. Rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici č.k. 3P/33/2015-40 zo dňa 4.8.2015 bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca I. N. L.. Rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici č.k. 3P/3/2016-24 zo dňa 8.3.2016, právoplatným a vykonateľným dňa 22.4.2016 bolo rozhodnuté tak, že stará matka S. L. je oprávnená stýkať sa s maloletou každý páry týždeň v roku v piatok od 14-tej hodiny, kedy si stará matka dieťa prevezme od starého otca pred bytom matky v S. na ulici U. XXXX/X do 16-tej hodiny, kedy stará matka dieťa pred bytom matky v S. na ulici U. XXXX/X starému otcovi odovzdá, pričom styk bude prebiehať za stálej prítomnosti starého otca maloletej I. N. L. a matky maloletej.

10. Na pojednávaní konanom 4.4.2018 stará matka maloletej S. L. uviedla, že svoj návrh zo dňa 28.4.2017, ktorým žiadala o zverenie maloletej do svojej osobnej starostlivosti, berie v celom rozsahu späť. Rovnako stará matka maloletej L. B. uviedla, že svoj návrh zo dňa 18.5.2017, ktorým žiadala o úpravu styku s maloletou do svojej osobnej starostlivosti, berie v celom rozsahu späť. Otec maloletej uviedol, že svoj návrh, ktorým žiadal o úpravu styku s maloletou, ktorý súdu predložil prostredníctvom svojej matky a následne doplnil písomne, podaním zo dňa 28.7.2017, berie v celom rozsahu späť.

11. Právne vec posúdil podľa čl. 5 písm. h) , § 25 ods. 5 Zákona o rodine, § 29 ods. 1 zákona č. 161/2015 CMP

12. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že styk starej matky S. L. s maloletou bol upravený rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici č.k. 3P/3/2016-24 zo dňa 8.3.2016. Predmetná úprava styku už nie je pre maloletú vyhovujúca, neplní si svoj účel a nie je na prospech maloletej. Správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina bolo jednoznačne preukázané, že stará matka požíva alkoholické nápoje, čo bolo zistené v mieste bydliska starej matky a toto potvrdili aj jej susedia. Požívanie alkoholických nápojov starou matkou maloletej potvrdila aj jej dcéra, matka maloletej. Je preto z uvedeného dôvodu neprijateľné, aby sa v súčasnosti realizoval styk starej matky s maloletou. Stará matka maloletej v súčasnosti nemá ani vytvorené bytové podmienky, kde by sa s maloletou stretávala. Pokiaľ kolízny opatrovník neodporučil styk starej matky s maloletou, jedine v tom prípade, ak by sa starý otec dohodol so starou matkou na stretnutiach mimo miesta bydliska starej matky, napr. v bydlisku starého otca. Starý otec však s návrhom nesúhlasil, nakoľko pri jeho stretnutí so starou matkou maloletej, ktorá je jeho bývalou manželkou, dochádza k vyostreniu napätia vyplývajúceho z dávných nezhôd, vzájomným provokáciám a konfliktom medzi nimi, často aj za prítomnosti maloletej, čo je vzhľadom na jej vývoj nežiadúce. Z uvedeného dôvodu súd zmenil vyššie uvedený rozsudok o styku starej matky s maloletou tak, že styk starej matky s maloletou zrušil.

13. Súd prvej inštancie v súlade s ust. § 29 ods. 1 CMP konanie o návrhu starej matky L. B. , ktorým žiadala o úpravu styku s maloletou , zastavil. Súčasne zastavil konanie o úpravu styku otca s maloletou ako i konanie starej matky o návrhu starej matky S. L. o zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti.

14. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

15. Proti tomuto rozsudku, výroku I., ktorým súd zrušil styk starej matky S. L. s maloletou L. J. B. , podala stará matka, S. L., v zákonnej lehote odvolanie . Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam /§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP/, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku , ktoré neboli uplatnené /§ 365 ods. 1 písm. g/ CSP/ a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci /§ 62 ods. 1 CMP/. Uviedla, že skutočnosti uvedené v návrhu starého otca nie sú pravdivé . Vo vyjadrení k návrhu uviedla, že s návrhom nesúhlasí, pričom žiadala, aby súd upravil styk s maloletou tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletou každý páry alebo každý nepáry týždeň v roku v piatok od 14.30 hod. , kedy si maloletú prevezme od starého

otca pred svojim bytom v S., na ul. T. W. č. XX/XX , do 17.30 hod., kedy maloletú pred svojim bytom v S., na ul. T. W. č. XX/XX , odovzdá starému otcovi do 17.30 hod , pričom styk bude prebiehať za prítomnosti matky maloletej alebo priateľa starej matky, U. B.. Poukázala na správy kolízneho opatrovníka, ktoré sa nezakladajú na pravde. Domácnosť je zariadená skromne, je v nej starší nábytok, vždy je upratané, je čisto . Vnučka má u starej matky svoje kresielko, stolík, knižky, hračky, ceruzky. Rovnako nie je pravdou, že starú matku videli susedia opitú a dvíhali ju zo zeme . Stará matka má cukrovku a pichá si inzulín a v prípade požitia alkoholu by hrozila hypoglykémia. V minulosti stará matka trpela paranoidnou schizofréniou. V súčasnosti je jej zdravotný stav stabilizovaný . Kolízny opatrovník v správe o prešetrení pomerov opomenul uviesť, že maloletá vôbec nerozpráva. Starý otec sa stará o svoju starú a chorú matku a preto nemá dostatok času venovať sa vnučke. Je v záujme maloletého dieťaťa, aby bola v kontakte s oboma starými rodičmi . V priebehu konania trvala na úprave styku, ktorý by sa mohol realizovať za prítomnosti susedky, J. L., ktorá maloletú veľmi dobre pozná a je ochotná byť pri stretnutiach. Poukazom na ust. § 64 CMP, keď zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná , žiadala, aby odvolací súd po vykonanom dokazovaní zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletou L. J. B., nar. XX.XX.XXXX raz mesačne, prvú sobotu v mesiaci, v čase od 14.00 hod., kedy si maloletú prevezme od starého otca pred svojim bytom v S., na ul. T. W. č. XX/XX , do 18.00 hod., kedy maloletú pred svojim bytom v S., na ul. T. W. č. XX/XX , odovzdá starému otcovi , pričom styk bude prebiehať za prítomnosti J. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. W. XXXX/XX, S.. Súčasne si uplatnila trovy odvolacieho konania. K odvolaniu pripojila čestné vyhlásenie zo dňa 25.04.2018, kde J. L. čestne vyhlásila, že je ochotná byť prítomná pri stretávaní sa starej matky s vnučkou.

16. Starý otec I. T. L., matka, otec , stará matka L. B. a kolízny opatrovník sa písomne k podanému odvolaniu starej matky S. L. nevyjadrili.

17. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 391 ods. CSP).

18. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 64 CMP , zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

20. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

21. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný .

22. Predmetom odvolacieho konania je napadnutý výrok I., ktorým súd prvej inštancie zrušil styk starej matky S. s maloletou L., určený rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica , č.k. 3P/3/2016 zo dňa 08.03.2016.

23. V danej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že predmetná úprava styku už nie je pre maloletú vyhovujúca, neplní si svoj účel a nie je na prospech maloletej. Správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina bolo jednoznačne preukázané, že stará matka požíva alkoholické nápoje, čo bolo zistené v mieste bydliska starej matky a toto potvrdili aj jej susedia. Požívanie alkoholických nápojov starou matkou maloletej potvrdila aj jej dcéra, matka maloletej. Je preto z uvedeného dôvodu neprijateľné, aby sa v súčasnosti realizoval styk starej matky S. L. s maloletou. Stará matka maloletej v súčasnosti nemá ani vytvorené bytové podmienky, kde by sa s maloletou stretávala. Pokiaľ kolízny opatrovník neodporučil styk starej matky s maloletou, jedine v tom prípade, ak by sa starý otec dohodol so starou matkou na stretnutiach mimo miesta bydliska starej matky, napr. v bydlisku starého otca, tento s tým nesúhlasil, nakoľko pri jeho stretnutí so starou matkou maloletej, ktorá je jeho bývalou manželkou, dochádza k vyostreniu napätia vyplývajúceho z dávnych nezhôd, vzájomným provokáciám a konfliktom medzi nimi, často aj za prítomnosti maloletej, čo je vzhľadom na jej vývoj nežiaduce.

24. Odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za predčasné z nasledujúcich dôvodov:

25. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na postup súdu prvej inštancie, ktorý o návrhu starej matky S. L. o úpravu styku s maloletou, nerozhodol. Stará matka S. L. v písomne podanom vyjadrení k návrhu starého otca o zrušenie styku zo dňa 20.09.2017 žiadala, aby súd upravil styk s maloletou tak, že stará matka S. L. je oprávnená stretávať sa s maloletou L. každý párný alebo každý nepárny týždeň v roku v piatok od 14.30 hod, kedy si stará matka prevezme maloletú od starého otca pred svojím bytom v S., na ulici T. W. č. XX/XX, do 17.30 hod., kedy maloletú pred svojím bytom v S., na ulici T. W. č. XX/XX, odovzdá starému otcovi. Styk sa bude realizovať za prítomnosti priateľa starej matky U. B.. Na pojednávaní konanom dňa 04.04.2018 stará matka S. L., prostredníctvom právnej zástupkyne žiadala, aby súd rozhodol v zmysle podaného návrhu zo dňa 20.09.2017 s tým, že styk s maloletou sa bude realizovať za prítomnosti susedy, sestry, sesternice, starej matky. Kolízny opatrovník k podanému návrhu starej matky S. L. uviedol, že styk maloletej so starou matkou S. L. nedoporučujú, jedine v prípade, ak by bol starý otec ochotný sa so starou matkou dohodnúť na stretnutiach mimo miesta bydliska starej matky, napr. v U., v mieste bydliska starého otca a maloletej.

26. V danom prípade súd prvej inštancie o predmetnom návrhu, o úprave styku starej matky S. L., nerozhodol. Účastníci konania neboli k predmetnému návrhu riadne vypočutí, nebolo vykonané dokazovanie za účelom zistenia navrhovaného rozsahu úpravy styku starej matky S. L. s maloletou. Rovnako nebolo vykonané dokazovanie, kde by sa mal styk realizovať a za prítomnosti ktorej / starou matkou navrhovanými osobami / vhodnej osoby.

27. Na zdôraznenie odvolací súd uvádza, že v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa, ktorý však nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii jeho výchovy. Posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa je otázkou právnou, nie skutkovou a pre jeho posúdenie je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených v Dohovore o právach dieťaťa, kde z článku 8 odsek 1 vyplýva, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahu so svojimi rodičmi, ale ja právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných vzťahov v súlade so zákonom a vylúčením nezákonných zásahov.

28. Záujem dieťaťa definuje v článku 5 aj Zákon o rodine Slovenskej republiky tak, že pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami a využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia, ak sa zvažuje zásah rodičovských práv a povinností.

29. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane. V odseku 5 zákonodarca v súlade s článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa zakotvil možnosť úpravy styku dieťaťa aj s blízkymi osobami.

30. Blízkou osobou podľa § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (OZ) je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel, iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Keďže § 25 ods. 5 druhá veta odkazuje na primerané použitie odsekov 1 až 4, styk dieťaťa s týmito blízkymi osobami môže byť aj predmetom dohody medzi rodičmi podľa § 25 ods. 1. Zákona o rodine. Z ustanovenia § 25 ods. 5 Zákona o rodine vyplýva, že súd môže upraviť aj bez návrhu stretávanie blízkych osôb dieťaťa s dieťaťom pri splnení dvoch podmienok, a to ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, pričom sa už všeobecne akceptuje potreba dieťaťa rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou, s ktorou má citové väzby a ak si to vyžadujú pomery v rodine.

31. Záujem dieťaťa však nie je pri úprave styku s blízkymi osobami jediným kritériom. Druhým podstatným kritériom je to, že tento styk vyžadujú pomery v rodine. Všeobecne platí, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby si budovalo a rozvíjalo citové väzby nielen vo vzťahu ku svojím rodičom, ale

aj vo vzťahu k ďalším blízkym príbuzným. Starí rodičia nepochybne za štandardných okolností môžu obohatiť citový život dieťaťa, a tým prispieť k jeho vývoju.

32. Odvolací súd preto považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti za predčasné, pričom poukazuje na návrh starej matky S. L. o zmene úpravy styku s maloletou, o ktorom súd nerozhodol. V tomto smere sú skutkové závery súdu prvej inštancie nesprávne. Pokiaľ stará matka v podanom odvolaní poukázala na ust. § 64 CMP, je potrebné uviesť, že zákonné ustanovenie sa vzťahuje na zmenu návrhu v odvolacom konaní. V danom prípade však takýto návrh bol podaný už v konaní pred súdom prvej inštancie.

33. Po vrátení veci súd prvej inštancie doplní dokazovanie opätovným výsluchom účastníkov konania za účelom zistenia, či je návrh starej matky S. L. o zmene úpravy styku, za prítomnosti inej osoby, dôvodný. Súčasne zabezpečí správu kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov na strane starej matky S. L. ako i starého otca, s vykonaním pohovoru s maloletou. Následne zistí, či je realizácia styku vhodná a v záujme maloletého dieťaťa, poukazom na citové väzby k starej matke S. L. . Vykoná dokazovanie za účelom zistenia, či stará matka požíva alkoholické nápoje a to vyžiadanim si správy o povesti, resp. lekárskou správou, ktorá preukáže tvrdenie starej matky, že s poukazom na jej zdravotný stav nie je možná konzumácia alkoholických nápojov. Ustáli, či je dôvodná realizácia styku s inou osobou v zmysle návrhu starej matky .

34. Zákon o rodine č. 36/2005 Z.z. umožňuje zásahy do rodičovských práv a povinností v prípade, ak je to nevyhnutné v záujme maloletého dieťaťa. Obmedzenie alebo zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je zúžením jeho rodičovských práv, pokiaľ ide o časové rozpätie styku alebo jeho časové intervaly, prípadne určenie iných podmienok styku. Zákaz styku rodiča s dieťaťom je špecifickým druhom obmedzenia rodičovských práv. Pojem záujem dieťaťa pritom nemožno chápať zužujúco len ako záujem zdravia dieťaťa, ale čo najextenzívnejšie. Iba ak by styk s rodičom negatívne vplýval na záujem dieťaťa alebo by tu existovala odôvodnená obava z tohto negatívneho vplyvu, súd po tomto zistení obligatórne obmedzí alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom. Jediným kritériom pre vyslovenie zákazu styku rodiča s dieťaťom je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva.

35. V danom prípade súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď rozhodol výrokom I. napadnutého rozsudku o zrušení rozhodnutia o úprave styku, pričom mal postupovať v súlade s vyššie uvedeným citovaným zákonným ustanovením a rozhodnúť o obmedzení, resp. zákaze styku starej matky S. L. s maloletou L. J. . Možnosť zákazu styku starej matky s maloletým dieťaťom je viazaná na dôsledné a jednoznačné zistenie ohrozenia telesného, duševného zdravia maloletej alebo preukázanie iných skutočností (napr. nevhodný životný príklad, ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky, nevhodné bytové podmienky) majúcich zásadný negatívny vplyv na záujem dieťaťa. Súčasne je potrebné porovnať pomery v čase poslednej úpravy o úprave styku so súčasným stavom .

36. Odvolací súd poukazom na vyššie uvedené skutočnosti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP, v napadnutej časti, výroku I., zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

37. Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).